

מי שרוצה להיות הדיקטטור הבא של ישראל צריך להיות בוד
ועם הארץ, מחוסכל וגסירות, והוא צריך לבזז לאדם ולתרבות

בית-העמר לרמול

וכן לאריק, ליובל, למאיר ולכל מיני

נוספת הדראמה המשחק מתחיל רבותי המתארת את עולם הפושעים של הכרך, ודראמה נוספת בשם מחוז השקט, שמקום העלילה שלה הוא בית-חולים לחולי רוח. גסות העלילה עומרת בעינה בכל החיבורים הללו: הפרת נדרר-הצניעות מצד נזירים ונזירות, תיאור סאדיסטי של מחלות, מידות נשחתות ויצרים פליליים...
... כל אלה לא עמדו לשטן לפני מוסוליני מלהיות דיקטטור בארצו של דאנטה ופטר ארקה. הנסיבות ששיעו

של החברה, בהיותו רק מורה רגיל בבית-הספר כתב על כרטיס-הביקור שלו: "בניטו מוסוליני, פרופסור". הרומאנים והדראמות שחיבר בולטים בחוסר סגולת-אמנות, אך טבוע בהם הצורך של נפש צעירה להחליץ עצמה מחיונות-הבלהות אשר צבאו עליה. עוד לא קם המבקר הספרותי אשר יזקוף ערך אסתטי לרומאנים ולדראמות, יצירי עטו של הרוצח. אין איש אשר יראה אותם כקניינה של הספרות האיטלקית; וכעצם ראוי

בית-ספר לדיקטטורים הוא רבי-שיח, הנערך ברחובות ציריך, שבו פורשים הארבעה את עולם הפאשיזם, למרכיביו השונים.

אחד מנושאי-הפתיחה של הספר הוא ניתוח דמותו של המנהיג הפאשיסטי. המספר אומר למיסטר דאכליו: "מאי-שמדינה במישטר הדמוקרטי נדרשים דעת צלולה וצרופה, תרבות עמוקה, הבנה שבכובר-ראש בהיסטוריה, בצורכי החברה ובנפש-העם. ואולם המנהיג הפאשיסטי די לו במיטען קל לאיד-עורך כדרכו המדינית. תרבות לאמתה עלולה רק להיות לו לשטן כדרך, להעמיס עליו חששות ופיקפוקים ולגזול את ביטחונו בכל עת וככל שעה; לעולם לא יגיע זה לשילטון.

"...החוש הפוליטי הוא תכונה שבנפש, כמו החוש להנדרסה או למסיקה. חוש פוליטי חזק עשוי להנחיל למנהיג הפאשיסטי ניצחון על יריביו, וכיחוד בעיתות-משבר. מוסר ליני ודאי לא היה רבי-השכלה וגרל-הניסיון שבין מדינאי איטליה, לעיתים קרובות היה סותר את עצמו... אבל הוא ניהן בחוש פוליטי יוצא מגדר הרגיל; הוא הראה זריחות רבה וחריצות בהפקת תועלת מן הנסיבות הנוחות לו..."

דרוש: אדם מחוסכל

דיקטטורים רבים היו בנעוריהם בעלי שאיפות "יצירתיות", שלא הגיעו לידי מיצויין, והובילו את האמנים המתוסכלים אל הפוליטיקה. מספר על כך תומס הציניקן:

"לא כראית הטיחה להזכיר את נירון (קיסר) ואת נבלו; או את נפוליון, אשר בהיותו קצין צעיר, ובטרם חש את עתידו, היה מבלה זמנו בחיבור דר-שיח על האהבה. כלום עלי להזכיר כי לואי בונפארט, בטרם היה לנפוליון השלישי, חיבר ספר בשם חלומות פיוטיים! מן הדברים הידועים לנו על הדיקטטורים של זמננו נמצאו למרים הרבה יותר מכך, בהיותם מגלים לעין השמש חלק מן הפסיכולוגיה של ימי-נעוריהם, המקל עלינו לתפוס את גילגול השתלשלותם הבאה, אשר היתה שלא מן המשוער.

"היטלר נשא את נפשו להיות צייר. בשנתו ה-18 ניסה פעמיים לעמוד למיבחן-כניסה של האקדמיה הווינאית לציור. בשתי הפעמים נמצא כישרון-הציור שלו פחות מדי, והוא הושב ריקם. כישלון זה עכר את רוחו עד כדי כך שלא מצא מקום לגלותו לפני אמו. גם בתולדות חייו, הכתובות כדי עצמו, אין זכר לאמורע זה; אף כי נרשמו בהן מאורעות פחותים ממנו כערכם, חיים של אמן עשויים היו להרימו כדי דרגה קטנה אחת מעל למוצאו הנמוך. תוחלת נכונת זו הטילה פצע בליבו, אשר צרב לו עוד ימים רבים. מטע-הצלב נגד האמנות המודרנית, שהחל בו כעבור 30 שנה, כרוך בלי כל ספק באותו ריכוז-נפש. מוסוליני ניסה כוחו, בימי עלומיו, בספרות. ללא כל ספק היתה בו גם שאיפה להעפיל מעט בגרם-המעלות

יש בישראל כמה וכמה מועמדים לתפקיד "האיש על הסוס הלבן" - דיקטטור אשר ישום בבוא היום קץ לדמוקרטיה הישראלית. המנוונות, קיום מישטר לאומני קיצוני - רפאל איתן, למשל, או אריאל שרון, שלא דבר על מאיר כהנא, יובל נאמן ואחרים.

מי שרוצה להיות דיקטטור בישראל - היכן ילמד את המיקצוע? בשנות ה-40 מירסמה הוצאת. עם עובד" את סיפרו המבריק של הסופר איטלקי אינגניו סילונה, שהיה לוחם אנטי-פאשיסטי עיקבי. הספר בית-הספר לדיקטטורים, שחף באירוניה צורבת את פרצופו האמיתי של הפאשיזם, את שיטותיו והטכניקה שלו. היה אחד הספרים הגדולים של הדור.

בשעתו התקבל הספר ביישוב העברי בארץ כחומר-לימוד על מהותו של פאשיזם. אויב העם היהודי, בימים הקודרים של השואה. עתה תהיה לספר זה משמעות אחרת בעיני הציבור הישראלי: הוא למד על הסכנה הצפויה למדינה מעלית הפאשיזם בתוכה. בקרוב עומד הספר לראות אור מחדש, בסידרת "אופקים" של "עם ובר", בתרגום חדש מן המקור האיטלקי. בעמודים אלה מתפרסמים מה קטעים מאלפים.

בוד עדיף על משכיל

גיבורי בית-ספר לדיקטטורים (סילונה הגולה) מיסטר

בניטו מוסוליני: תרבות אישית יכולה רק להזיק

המישנה של היטלר

אחד מפירקי "בית-ספר לדיקטטורים" מביא אינגניו סילונה בלקוט קטן של טכסטים, על דרכי התעמולה הנאצי-נולד סוציאליסטית (נאצית):

- "תפקידה של התעמולה לנסוך שיכרון על בני-אדם עד כדי יציאת הנשמה" (היטלר, "מילחמתי").
- נדרשות המגנות המונים, אשר יתנו בלב האדם העלוב את הכרת-הגאווה, שגם בהיותו תולעת קטנה הריהו בכל זאת עצם מעצמו של דרקון גדול" (היטלר, "מילחמתי").
- "מי שדעת-הקהל איתו, הצדק איתו, מי שהצדק איתו - השילטון בידו" (גבלס, "אותות הזמן החדש").
- גבלס רשם ביומנו, ב-4.9.1932: "אם ברצוננו לשמור על המיפלגה בעינה, עלינו לשוב ולקלוע עתה אל האינסטינקטים הפרימיטיביים של ההמונים" ("ממלון קינזרהוף ללישכת הקאנצלר").
- "התעמולה צריכה להסתייע בדיבור ובעווייה, בגסות רגשותיו של ההמון ובדרמי הבעתו" (היטלר, "מילחמתי").
- "כושר-הקליטה של ההמון הרחב מצומצם מאוד, הבנתו מועטה, אולם כוח-השיכחה שבו גדול ורב. לנוכח עובדות אלה צריכה כל תעמולה רבת-השפעה להצטמצם בנקודות מעטות, ולגלגל בהן השכם ולגלגל, עד שגם אחרון שבאחרונים יהא ביכולתו להעלות מתוכה את המבוקש" (היטלר, "מילחמתי").
- "מגאונותו של מנהיג גדול הוא להראות תמיד את יריביו, אף המפולגים זה מזה, כבני סוג אחד. כי ריבוי היריבים מביא על נקלה את חלושי-האופי להטיל ספק בצידקת עצמם" (היטלר, "מילחמתי").
- "כל אסיפה החוסה בצל המישטרה בלבד מבאישה את ריח מכנסיה בעיני ההמון הרחב... צריך שיוקם שירות של סדרנים, אשר יכיל בעיקר רק בחורים צעירים... ראוי כי עוד מלכתחילה תצא הקריאה אל פלוגת-הסדרנים שלנו, שלא לשמש מועדות וויכוחים, אלא להיות חבורת-לוחמים, שאין מיכשול בפניהם... המישים איש המאורגנים כהלכה מסוגלים לסלק מן האולם כמה מאות יריבים" (היטלר, "מילחמתי").

להצלחתו היו, בלי ספק, מדיניות וחברתיות ולא אסתטיות, אבל מכל מקום אות הוא כי היה בידי הנסיבות הללו להביא לידי כך, שרווקא בעל תכונת-רוח כמחבר קלאודיה פארטי צ'אלה נמצא האדם המתאים ביותר להיות מנהיגה של התנועה הפאשיסטית..."

אומר תומס הציניקן לפרופסור פיקאפ: "מי שעתיד להיות דיקטטור לא יצלח כנעוריו לשום מעשה. ואין בכונתו לומר בדברים האלה כי רעב, סכיבה גרועה, פיגע-מישפחה, מחלות וכדומה יעו על ימי שחרותו. הביורגרים הרשמיים הם המבליטים נסיבות אלה, כדי להאריך את רחשי ההערצה לדיקטטור..."

נריזמה של פייר

אחד ממאפייני השילטון הפאשיסטי